

Nogle seværdigheder

1 Temahaverne

Da København i 1996 var kulturby, blev der anlagt 17 cirkulære temahaver i den centrale del af parken med støtte fra bl.a. Have- & Landskabsrådet. Oprindeligt var det ikke planlagt, at haverne skulle bevares ud over kulturbyåret. Men heldigvis blev det besluttet, at dette spændende anlæg skulle føres videre dog med mulighed for fornyelse og udvikling. Siden 1996 er tre haver således lavet om. I 2000 indviedes Børnenes Årtusindskifte Have, i 2001 kom Dahliahaven til, og i 2004 anlagdes Den Islamiske Have. Blandt de oprindelige haver findes:

H.C. Andersens orientalske have – med rum for den, som gerne vil dvæle eller gå på eventyr.

Vandhaven – med en cirkulær sø og en lav bro, der giver nærkontakt til vandet og dets liv.

Den sommerblomstrende have – med et overvældende blomsterflor fordelt efter form og farve.

Den handicapvenlige have – en pryd- og nyttehave indrettet for blinde og kørestolsbrugere.

Surbundshaven – en overskuelig grøn have med både sol- og skyggefulde steder. Her står »Havtasken« skabt af Henry Heerup og opstillet på stedet i 1970.

2 Rosenhaven

Omkring 12.000 rosenplanter pryder denne specialhave med et rigt udvalg af sorter fra de storblomstrede til busketrosor og klatreroser. Allerede fra slutningen af maj til midt i september ses roser i blomst. Haven er en af Nordeuropas største rosenhaver. Sommeren igennem er den meget velbesøgt og i særdeleshed ved den årlige rosenkåring, hvor publikum vælger »årets rose«.

Haven blev oprindeligt anlagt i 1964. Men under de kolde vintre i midten af 1990'erne bukkede mange roser under, og haven blev lukket. Herefter fulgte en større omlægning med bl.a. plantning af 8000 nye rosenplanter sat i dekorativ kombination med udvalgte stauder. Efter genindvielse i august 1999 præsenterer haven atter nye, moderne roser såvel som gamle, historiske sorter fra vore bedste- og oldeforældres tid.

3 Den Grønne Frøpark

Dette særlige område blev skabt i 1995 for at give stedets frøer og tudser bedre levedmuligheder. Det består af fire ovale vandhuller, hvori æg og haletudser kan udvikle sig. Tæt ved vandhullerne er anlagt kampestensdiger, hvor de voksne frøer og tudser kan søge tilflugt.

Arealerne omkring vandhullerne veksler mellem lavt græs og partier med engblomster bl.a. almindelig røllike og slangehoved. Desuden prydes området af snorlige dobbeltrækker af weichsel – et kirsebærtræ med små, blanke blade og duftende, hvide blomster. Frøparken blev anlagt med støtte fra WWF Verdensnaturfonden og Tuborgfonden. I 2004 fik parken også en discgolf (frisbee) bane, hvor spillerne bevæger sig rundt i området ad smalle slæde stier.

4 Søen

Ved parkens hovedindgang blev i 1999 anlagt en sø med en spejldam ved indløbet. Søen forsynes med drænvand, der pumpes op fra den nærliggende banegrav. Den lavvandede sø giver mulighed for natur- og vandaktiviteter. Søens fugle kan nydes året rundt, og under isvintre er det muligt fra den lille træbro at spænde sine skjorter på og tage turen rundt på søen.

5 Kysten

Valbyparken har direkte adgang til kysten og det fredede vildtreservat vandområdet Kalveboderne. Her må ikke sejles og surfes fra 1. oktober til 29. februar, da området er rasteplass for mange vandfugle. Her kan ofte ses store flokke af knopsvaner, blishøns og pipebænder, som spiser ålegræs på det lave vand. Af og til ses også stor og lille skallesluger, der lever af fisk. Resten af året må windsurferne, der holder til ved det lille bådhus, gerne spænde sejlene ud og »svæve over vandene«.

6 Naturlegepladsen

Dette slaraffenland er landets største naturlegeplads – et landskab bestående af bakker, broer og legeøer samt 5 fantasifulde tårne forbundet med en gangbro. Det hele frister til leg og udfoldelse for både børn og barnlige sjæle. Pladsen er indrettet, så også kørestolsbrugere har fornøjelse af et besøg. Asfaltbanen inviterer til boldspil og kørsel med bl.a. trehjulede cykler. Også beachvolleybanen med internationale mål er et trækplaster. Områdets bålplads kan benyttes efter aftale med personalet.

7 Trojaborgen

Denne danselabyrinth blev anlagt i 1995. Den består af ca. 1500 granitsten lagt i et mønster, som er over 3000 år gammelt. Mønsteret danner en énvejslabyrinth, der er kendt fra mange verdensdele. Turen ind til vendepunktet i midten er 268 m lang, og kan nås på flere måder f.eks. ved dans og sanglege. Det siges, at mange danselabyrinter rummer en skjult magi – måske gør Valbyparkens det også?

8 Den svenske sten

Den store sten ved parkens hovedindgang har en spændende fortid. Den blev fundet ved udgravningen af Fiskerihavnen 1,5 km herfra. Den skulle være sprængt i stykker, men stadsgartneren nåede at få interesse for den, og fik den anbragt i Valbyparken i 1959. Erik Schou Jensen fra Geologisk Museum kan se, at stenen – en granitisk gnejs – er 18 millioner år gammel og stammer fra Mellemserverige. Under istiden for ca. 20.000 år siden blev stenen båret af isen, som »tabte« den der, hvor Fiskerihavnen nu ligger. Isen bevægede sig videre, og sleb striber på stenens sider, som stadig kan ses.

9 Den gamle benzinstander

Som det eneste sted i Københavns parker er her bevaret en historisk benzinstander. Den blev taget i brug i 1952. Frem til starten af 1980'erne forsynede den parkens traktorer og små arbejdsbiler med brændstof.

Fakta om Valbyparken

Parkens areal er 64,2 ha. Den blev anlagt i perioderne 1937-39 og 1944-52.

Parken blev fredet i 1966.

Parken er omfattet af Naturbeskyttelsesloven af 1992; henholdsvis §3 (søer som naturtype), §15 (strandbeskyttelseslinier) og §17 (skovbeskyttelseslinier). Desuden er skovområderne omfattet af lov om ændring af Skovloven af 1996 §4, og kysten langs Kalveboderne er omfattet af Kalvebodkilefredningen af 1990.

Den Danske Kro har åbent 1. maj - 30. sept.; mand.-fred. kl. 12.00-22.00, lørd., sønd. og helligd. kl. 12.30-17.00. Forudbestilling en fordel: tlf. 3615 1622.

Naturlegepladsens personale træffes mand.-torsd. kl. 9.30-17.00, fred. kl. 10.00-17.00. Nærmere oplysninger om legepladsen på www.legeplads.kk.dk.

— Kørevej

— Sti

(A) Legeplads

(B) Den Danske Kro i Valbyparken

(C) Toiletter inkl. handikaptoilet (åbne hele året)

(D) Toiletter inkl. handikaptoilet (åbne medio april - medio oktober)

(E) Fritløbsområde for hunde

(F) Festplads

(G) Grill

(H) Discgolf (frisbee) bane

(P) Parkeringsplads

10 Poppel-alléen

En smuk grøn korridor af pyramidepopler strækker sig præcis 1 km fra parkens hovedindgang til Kalvebod Strand. Den blev plantet i vinteren 1995-96. Popler skyder hurtigt i vejret, hvilket træernes højde i dag bevidner. Pyramidepoplen er velegnet til plantning i byer, fordi den kan tåle blyholdig luft. Om foråret bærer træerne små blomster i hobetal, med hunblomsterne henholdsvis hanblomsterne siddende hver for sig. Fra hanblomsterne spredes pollenet vidt omkring, når blot de strejfes af en let brise.

11 Den store ahorn

Imellem poppel-alléen og H.C. Andersens orientalske have står en stor, flot ahorn. Den har en overdådig krone, hvis grene næsten når ned til jorden. Træets blade er 5-delte, og har om foråret en smuk rød farve. Bladene lader ikke meget sollys slippe igennem kronen, fordi de sidder på en måde, så de opfanger mest muligt af solens stråler. Om efteråret daler ahornens frugter »helikopterne« til jorden. Dermed kan børn og andre barnlige sjæle fornøje sig med at sætte frugtens »små horn« på næsen.

12 Avnbøg

Dette træ står flere steder i parken. Avnbøg kan forveksles med bøg, men avnbøgens blade har tydelige takker langs kanten. Avnbøgens stamme »vrider« sig ofte ved grunden, hvilket kan få barken til at ligne et kraftigt tovværk. Om efteråret bærer avnbøgen masser af modne frugter i form af små nødder. På hver nød sidder et tredelt blad. Det fungerer som en faldskærm, når nødden falder af klasen. Avnbøg har et meget hårdt ved, og har derfor bl.a. været brugt til at fremstille redekamme af under 2. verdenskrig.

13 Zelkowa

Nord for Den Grønne Frøpark står 3 bemærkelsesværdige træer med grålig, afskaldende bark og relativt store, aflange blade. Om efteråret får disse blade smukke farver i gule, brune og rødlige nuancer. Træerne, der har så fremmedartet et navn som zelkowa, hører hjemme i Kaukasus. De er kun plantet få steder i Danmark. Træerne i Valbyparken blev plantet i 1950'erne.

14 Duetræ

Dette træ bærer om foråret nogle iøjnefaldende mælkehvide blade. Når det blæser, blaftrer disse blade, og leder derved tanken hen på hvide duer, som skal til at lette. Mellem de mælkehvide blade sidder træets ret uanseelige blomster, hvorfra frugterne udvikles. De modne frugter ligner små valnødder, og pryder træet fra oktober til januar. Danmarks første duetræ kom til landet som frø i 1906 – 37 år efter, at træet var opdaget i sit hjemland Kina.

15 Tulipantræ

Træet kan kendes på sine nærmest firkantede blade. I juni-juli bærer træet desuden sine 4-5 cm høje, gulgrønne blomster, som kan minde om tulipaner. Også dets frugter, der ses om efteråret, har en vis lighed med denne forårsplante. Tulipantræet tilhører en meget gammel plantefamilie, og de fleste af dets nærmeste slægtninge er uddøde for flere millioner år siden. Træets naturlige hjemsted er Nordamerika, hvor dets lette ved anvendes til fremstilling af emballage og møbler.

Valbyparkens historie

Lossepladsen på Valby Fælled, 1932.

Valbyparken er en af Københavns yngste parker. Den ligger på den gamle Valby Fælled, som var en lavtliggende strandeng langs Kalveboderne. Parken blev anlagt efter at hele fælleden havde været brugt til losseplads fra 1913.

I 1937 ophørte lossepladsdriften på en mindre del af området. Affaldsdyngerne havde nu gjort området en del højere og dermed udsat for oversvømmelse. Borgerrepræsentationen besluttede derfor, at der skulle anlægges en park for de nye bydele Valby og Kgs. Enghave på det fritgivne lossepladsareal. Oven på affaldet blev lagt kloakslam, aske og muld. På størstedelen af arealet blev herefter sået græs, mens der langs parkens grænser blev plantet busketter og hist og her grupper af træer. Opgaven blev udført med tilskud fra staten og var kommunens første beskæftigelsesarbejde for arbejdsløse. Parken åbnedes for publikum d. 1. september 1939.

Den 2. verdenskrig satte dog sine spor i Valbyparken. På grund af knaphed på brændsel blev der i august 1941 givet tilladelse til eftersøgning af koks i parken, som blev opdelt i 2800 parceller. I november 1942 stoppede kokseftersøgningen, hvor i alt 3400 personer havde deltaget. Det

tidligere grønne område var forvandlet til uken-delighed. I krigens sidste år genskabtes det ødelagte parkareal, og man inddrog også et nyt areal af samme størrelse. Efterhånden som flere arealer blev udtjente som losseplads, indgik også de i Valbyparken, således at den i 1952 næsten havde opnået den størrelse, som den har i dag.

Valbyparken har lige siden sin start været tænkt som et sted, hvor befolkningen kunne dyrke sport, lege og slappe af under åben himmel. I tråd med denne rekreative udnyttelse kom parken også til at rumme nogle haveforeninger. Haveforeningen Kalvebod havde derimod allerede officiel status i 1920'erne.

Parken har i løbet af sine første 50 år udviklet sig støt og roligt. Den oprindelige enkle grundplan blev fastholdt, samtidig med at der blev plads til forbedringer. Blandt disse er anlæggelse af Rosenhaven (1964), adgang til Kalvebod Strand (1974) og anlæggelse af Kalvebodstien (1987). Samtidig har de store træplantninger i parkens sydøstlige hjørne udviklet sig til mindre skove med eg, ask og ahorn. Disse træplantninger udgør størstedelen af Københavns Kommunes fredsskov, hvilket betyder, at områderne skal forblive skov.

De helt store forandringer i parken skete først i midten af 1990'erne. Inden for få år skabtes en frøpark, en ny skov, en poppel-allé, 17 temahaver samt en sø. For at kunne afholde pladskrævende arrangementer anlagdes i parkens sydlige del en stor festplads på de tidligere slambede fra Renseanlæg Damhusåen. Dertil er kommet renoveringen af Rosenhaven i 1999 og åbningen af Naturlegepladsen i 2001. Seneste nyskabelse er discgolf banen anlagt i Frøparken i 2004.

Især temahaverne har givet Valbyparken flere gæster. Derved er opmærksomheden også blevet rettet mod parkens mange andre kvaliteter og muligheder. Blandt tilbudene de senere år har været de store »grønne koncerter« og genoptagelse af den populære rosenkåring i Rosenhaven – sidstnævnte i kombination med arrangementet »Fokus på Haven«, som byder på spændende aktiviteter i temahaverne.

Praktiske oplysninger

Adgangsforhold

Der er adgang til parken fra Hammelstrupvej (hovedindgang), Gammel Køge Landevej, Kalvebodstien og fra Tudsemindevej.

Transport

Buslinie 3A har endestation ved parkens hovedindgang fra Hammelstrupvej. Nærmeste stationer er Sjælør St. og Ellebjerg St.

Færdsel i parken

- Hunde skal holdes i snor undtaget i fritløbsområdet (se kortet).
- Rulleskøjtølb er tilladt på asfalterede veje.
- Knallertkørsel er kun tilladt på kørevejene.
- Fiskeri er ikke tilladt.

Faciliteter

Parkens 6 griller og discgolf (frisbee) bane kan frit benyttes. Festpladsen og andre arealer i parken udlånes til arrangementer. Henvendelse om lån skal ske til Vej & Park, tlf. 3366 3500.

